پیغام

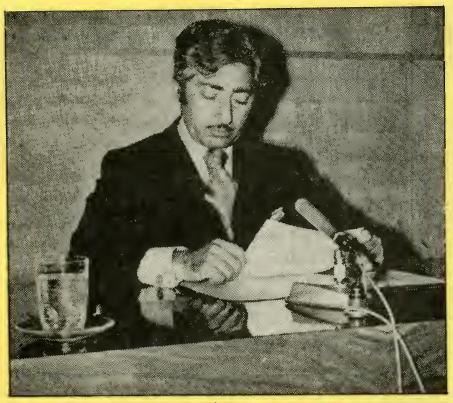

محمد موسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننګیال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

ویناوال : محمّد موسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننگیال

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب نوم : پیغام
وینا وال : محمدموسی شفیق
سریزه : الحاج ننگیال
خطاط : نورالدین هنریار
خپرونکی : فرهنګ جهاد
نیټه : د ۱۳۶۷ لمریزکال دثورمیاشت

دفرهنګ جهادپسټی او بانکی پته

P. o Box No. : 1107
G. P. O
پشاور پاکستان

حساب بانکی : حبیب بانک 3014
میوه مندوی برانچ
پشاور پاکستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

پیغام او شفیق

۱- پیغام

پیغام دشهید شفیق «دده په قول» د لالهانده او وارخطانه لمیتوب دوخت یر رنګین سوغات دی او ددوی دژوند دیوې تیاکلی دورې تأثرات او خاطرې.

پیغام د مرحوم شفیق د دارالعلوم دزده کړې د دورې ادبي پانګه ده او د هغه مهال سرها یه چې شفیق د مصر او امریکې دلوړو تحصیلاتو ورسته د سترو دولتي پوستونو له شا د هغې ارمان کړی او ویلي دي: «... که نړه ددې اوس نه پېږي کم او کیف خبر وای ما به له هر یو کال نه په هماغه تنګ، تریاو تپه تیاره دارالعلوم کې د وه اوړی کلونه جوړکړای وای».

خو مرحوم شفیق دنن وارخطا او لالهانده زلمي دیوه شاعر، ادیب او لیکوال په صفت دومره نه پیژني. د هغه وزارت او صدارت او په مجموع کې سیاست ددوی هنر او فن ترخپل سیوري لاندې داسې پټ کړچې نن د مرحوم شفیق د پاخه فن نه ډېر لږ کسان خبر تیالرې په افغانستان کې چې هر فنان، لیکوال او ادیب سترو دولتي پوستونو او لوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجتماعي اواداري موقف ته رسېدلی دی هغوی بيا خپل فن اوهنرته داسې دمه وركړی چې بيا يې ټکله څرګځ ځکنی آثار لولی او حال يې ګوري. داګومان هم نشی كولی چې دادی د پرون هغه سترګور ليكوال اوويناوال وی چې دی يې اثر مطالعه كوي.

نن هم زموږ د جهاد مشران چې ځوا ليكوال هم ؤ ويناوال هم او صحافيان هم هغه د پرون ليكوال نه بريښي کوم چې په شرعيات - عرفان. قضا ادب - کهيځ - پيام حق - وړانګه او . . . خپرونو کې ليده کېدل .

دلته د مرحوم ماستر فضل کريم د « ليکوال مړشو» ليکنه سري ته دکا ني کرسنه وبريښي، اوزه خيله چې مرحوم شفيق څومره ديو شاعر، ليکوال اوادیب په صفت پېژنم دومره يې دوزير اوصدراعظم په نامه نه پېژنم، ځکه د ده ليکوالی اوپه مجموع کې فن ابدي دی اوتلپاته . نن هم د شفيق فن ژوندی دی اوسبا هم د هغه وزارت اوصدارت نورنه ليده کېږي خو « پيغام » او « عبقريان » به يې ترقيامته ژوندي وي اوهمدغه ورد دوی نورليکني اوشعرونه هم .

د شفيق پيغام چې څومره د پرون ځوانانوته د بيداری دجرس حيثيت درلود نن هم هماغه تأ ثير، ولوله اوجذبه لري او د نن زلمي هم ورته اړدی اوهم وږ. دغه پيغام دځه مشخصواومرسمي حالاتواوشرايطو پيغام ندی. دا پيغام د پرون له پاره هم ؤ د نن هم دی اودسبا هم دغه پيغام تېرو ځتونو سترګوته دروي اوزاره يادونه راسپړي له نن هم خبری کوی او د راتلونکی بڼه هم ښيي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق پخپله لیکي:

«زما نوم محمد موسی شفیق دی پلار مې مولوي محمدابراهیم کاموي نومېږي. زمونږ کورنۍ د ننګرهار ولایت دکامې په سیمه کې اوسېږي او یو اوږد علمي تاریخ لري.

زه پخپله دکابل په ښارکې چېرته چې زما پلار ډېره موده کارکاوه د ۱۳۰۸ هـ ش کال دجوزا په پنځمه زیږېدلی یم.

زما رسمي تحصیلات په ابتدایي مرحله کې دکامې او کابل په مکتبونوکې بشپړ نیولی بیا وروسته د پلار په اراده او امر د ننګرهار ولایت دنجم المدارس په مدرسه کې شامل شوم. دوه کاله وروسته د کابل عربي دارالعلوم مدرسې ته راغلم چېرته مې چې دولسم صنف خلاص کړاو مولوي ترې راووتلم، دمدرسې وروسته په شاهي دارالتحریر کې مقرر شوم او بیا وروسته د پوهنې وزارت لخوا مصر ته د تحصیل لپاره ولېږل شوم او د هغه ځای نه د تحصیل د ختم نه وروسته امریکې ته ولاړم.

زما د تحصیل درجه داده:

دبکلوریا معادله شهادتنامه دکابل له عربي دارالعلوم څخه، دلیسانس

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهادتنامه له مصر څخه ، په عدلي چارو کې د ماستري شهادتنامه له مصر څخه ، په مقايسوي حقوقو کې د ماستري شهادتنامه له امريکې څخه. د مورژبه مې پارسي او د پلار مې پښتو ده او ما ورسره عربي او انګليسي هم لوستلې دي

زما په تربيه کې لومړی مؤثر شخص زما پلار دی د هغه د پرو مثبتو افکارو ما کې تاثير کړيدی او ځينې هغه نظريات يې هم په ما تحميل شوي چې د خپلې زمانې د پاره هغه ته مفيد ښکاره کېدل مګر اوس د يو منفي - جريان شکل لري. زما پلار د هغه او د هغه او حساس ماموريت له کبله چې د افغانستان په اوسنی او پخوانی دورو کې يې سرته رسولی د افغانستان په تاريخ کې د يو معين ذهنيت نمايندګي کوي ، زه په خپله په خپل ځان کې د هغه د مثبتو او کېدو و نظرياتو تاثيرات ګورم ، د هغه نه وروسته په اجتماعي ژوند کې د پښتو ځينو نوميا ليوا د يبانو زما په تربيه کې برخه اخيستې ده او په دارالعلوم کې د مولانا غلام نبي کاموي اثر زما په فکر باندې د - مخصوصې يادونې ور دی .

په مصر کې مې د ښاغلی « داوي» نه هم ډېره مستقيمه استفاده وکړه او د قاهرې ثقافتي محيط د رسمي تحصيل نه علاوه زما د فکر په وسعت باندې زيات تأثير وکړ ، د امريکې سفر او اقامت د غربي ژوندانه د طرز سره آشنا کړم او بالاخره د دې مختلفو مؤثراتو د تفاعل په نتيجه کې ماسره هم يو شمېر ثابت نظريات د ژوندانه په باب کې پيدا شول چې زه ورته خپله لاره وايم او د ډېر دوستان لرم چې موافقه ورسره لري .

زما فعاليت د حقوقو او قوانينو په ساحه کې دی وظيفه مې د عدليې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په وزارت کې د قوانینو د لوی مدیریت اداره او د حقوقو او سیاسي علومو په پوهنځی کې د خاص بین المللی حقوقو او د مقا یسوی حقوقو تدریس دی.

جرایدو او مجلاتو ته مقالې هم لیکم او کله کله مې پخوا شعرهم وایه او اوس هم د شعر شیطان کله کله راباندې پېښه کوي...*

شفیق لیکلي: جراید و او مجلاتو ته هم مقالې لیکم او کله کله مې پخواهم شعروایه او اوس هم راباندې کله کله د شعر شیطان پېښه کوي. خوزه داوایم چې مرحوم شفیق دري او پښتو ادب ته د روند، مثالي او بنسټیز کارکړه دوی د لنډې کیسي لیکلو لارې په غښتنه کړي او د نویو لیکوالو له پاره یې ځای په ځای د خپل فکر او فن دېرې ځلولې دی دوی معیاري افسانې ولیکلی د فن په لحاظ په ټول پوره او د چاپېریال د مسلطو شرایطو او بېنې انځورګرې او د ټولنې د نیمګړتیاوو د سمون په لار کې د زړه کړې ور .

هغه وخت چې افسانې لا د هېواد په خپرونو کې غزونې نه وې کړې. په دې ډول شفیق په پښتو ادب کې د لنډې کیسې او انقلابي شعر د کاروان جرس وغږاوه او په پوره ډاډ سره ویلای شو چې که مرحوم شفیق سیاست او اداري بوختیاو نه وی مصروف کړې نن به د دوی فن د پښتو او دري ادب داوج موج او معراج پورې د رولی وای او ادبیاتو ته به یې د خپل لوړ استعداد او نبوغ له مخې داسې هرار خیز کارکړې وو چې د تخلیق او تحقیق په دواړو ډګرونو کې به یې په سیمه کې بر اولوړ مقام ګټلی وای.

---

*- اوسني لیکوال د ۱۳۴۱ لمریز چاپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ښايي د شفيق او ځوانو ورکوټو په شمېر ليکوالو او اديبانو ځانګړنه وي چې په دواړو ژبو دري او پښتو کې يې پاخه معياري او کره ادبي او هنري آثار رامنځ ته کړي دي داسې چې لوستونکي دا ښې احساسولی چې د ليکوال مورنۍ ژبه کومه ده .

د مرحوم شفيق دري او پښتو افسانې چې څوک لولي نو دا توپير ورته ګران ښي څو پرېکړه وکړي چې پښتو ليکنه يې پخه وکمني او که دري.
دا د شفيق د هغه مهال ادبي فن پارې وې چې ده لا د ځوانۍ او تحصيل شېبې تېرولې او سړی دا اټکل کولای شي چې وروسته به د دوی فن څومره پرمختګ او ارتقايي منزل وهلی وي . د دوی د ځوانۍ ليکنې له يوه ځانګړي کره او استادانه انداز او اسلوب څخه برخمنې دي .چې د دوی نبوغ ، استعداد او ذوق په ښه توګه ترې څرګند يدای شي.
پدې ډول ويلای شو چې که څه هم شفيق د ځينو وجوهاتو له مخې کميت په لحاظ لږ ادبي آثار پرېښي اما يې خو د کيفيت په لحاظ ډېر استادانه ، معياري او د ټولنيز او شرايطو د غوښتنې سره برابر مواد او د الهام او پيغام از لکې يې ډېرې موندلی شي.
. ويل کېږي چې شفيق د داود خان له کودتا وروسته په زندان کې هم ارزښتناکه ليکنې او پلټنې کړې او د قرآن کريم تفسير يې کښلی دی چې که له منځه نه وي تللی دا به زموږ د اسلامي فرهنګ د بډاينې ډېره لويه پانګه وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق د خپل فن په هنداره کې

شفیق انقلابي شاعر ؤ- د هغه شاعري او په مجموع کې فن د پرګنو له هیلو او ارمانونو سره تړلی ؤ او د هغه د فن خښتې او مساله د ټولنې او چاپیریال وضعه او مسلط شرایط وو.

شفیق د یره دراک او سترګور ویناوال په توګه د خپل ولس ستونزې او دردونه د شعر په ژبه بیانول او د فن او هنر په ګوتو یې د هغو سمون او علاج انځوراوه، د هغه فکر، ورځ او خیال لوړ- نظریې ځیرۍ او ژور.

هغه د خپلو خلکو پر دردونو دردېده - د ولس درد د هغه خپل درد ؤ د قام مصیبت د هغه مصیبت ؤ او د وګړو پرېشانی او بد حالی د هغه خپله پرېشاني وه ګویا هغه د خپل وجود په زره زره د غریب، مظلوم، وږي بې کوره او کړېدلې هره سا نده - هر فریاد - هر درد او هر کړاو داسې محسوساوه لکه چې پده خپله تېرېږي او دې ځان په ټوله معنا د هغه په ځای کښي دازما خبره نده د ده شعرونه دغه ټکې څرګندوي او د ده فن د دې خبرې شاهدي ورکوي او -

(c) ketabton.com: The Digital Library

راسیږي يي .
هغه يواځې ځانته سوکالي نه غوښته هغه دقام اوولس د ـ
ښېگړه و مين اوليواله وُ پدغه مينه کې هغه دپټنګ د سربازی
د جذبې غوښتونکی وُ اوديوه يې خوده ليونی دسرشاره استغنا
هيله من ، چې زخمي زړه يې له نورو پرهر ژلوسره په وينو کې نوډم
ورنګيږي :

استغنا ديوه يې خوده ديوانه را
پاکيزه يوه د مينې کاشانه را
زخمي زړه يې لا په نورو وينو رنګ کړه
سربازی ديوه سرتيري پروا نه را

شفيق پدې ګروهمن وُ چې د خپل ولس وپرجنه وضعه يې
دمبارزې اويوه مثبت اوښتون له لارې بدليدلای شي ځکه خود
حق په لارکې هغه دمنصور د سربازی د ولولو او همت غوښتنه کوي :

درد او غم د محبت کې خوندسوررا
ديره ځای په ارمانو ډکوه طوررا
چې دحق له پاره دار په ليمه ښکل کړم
هومره جوش د سربازی لکه منصور را

شفيق چې کوري د هيواد ځوان توکم د غربي ماديت دتورې بلا
کوې ته نژدې کيږي او ننني تش په نوم تمدن څه ورد معنا او
روحانيت په کورتالان کله کړي اود ژوند فطري بڼه يې بدلوکړيږي
نوله همدې ځايه هغه د ترقی په لور په معنوی اساس ديون غوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي هو! د منزل په لور د باد په څېر د چټک یون:

ماديت د غرب لا هو کړو تباه کېږو
زموږ روح ته یو غیبي غوندي امداد را
معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه
د منزل په لوری بیا منده ی د باد را

شفیق - زړه بیا ځي د توحید ځای بولي - نوري میني او غوښتني له زړه څخه لیري کوي او د زړه حرم له هر ډول بوتانو پاک او سپیڅلی غواړي:

آئینه چې د جهان د ننداره وشي
دا یې موږ ته درد منده ی جام دجم را
د توحید لمبې مې سرې لره سینه کې
له بوتانو نه خالي د زړه حرم را

شفیق د شلم قرن د جاهلیت او وحشت په تیارو کې د حق د ځلنده مشال په رڼا کې د پرمختګ د منزل لار ټاکي که نه نو بیا به تولنه یوه لار ورکې ټولنه وي له معنا او روحانیت څخه لرې او د مادیت په زولنو کې ښکېل:

په ځیګر د درد او مینې سوی داغ را
سینه ټوله د معنی د ګلو باغ را
دې تیاره سفر کې لار رانه ورکیږي
ته په لاس د حقیقت ښکلی څراغ را

له شفیق سره د خپل هیواد د پرمختګ او ترقي تلوسه وه او وېډي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوربده چي خنګه يې هيواد د طبيعي خداى وركړيو شتمنيو سره بېرته پاته دى څكه خوهغه ددې ارمانجن وُچې هيوادپې خومره چې ژر تېري ديره تګ او ترقي منزل ته ورسيږي له همدې امله هغه په شپه کې دکال له منزل وهلو پېرته يله لارنه ليده.

دي تورتم کي لکه لمرهومره مشال را
ديرو مخکې لارو وپوري وصال را
قافلي نه وروسته کيږو ساعت کم دی
په شپه کې موږ ته توان دتلو دکال را

موږ مخکي وويل چې شفيق چې هرڅه له خدايه غوښتل دولس او هيواد له پاره يې غوښتل او خپل ټول استعداد او صلاحيتونه يې دغه هدف ته وقف کړي وو حتى خپل ذوق او تمنا هم:

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را
آزادی او حريت پدي دنيا را
چې دقام په درد مي وخوري هغه خوښ کړي
هسې شانې شکلی ذوق وتمنا را

بل ځاى لدي هم پل مخکې بړ دي او وايي:

سينه پاکه له وهمونو له وسواس را
سينه محيط کې مې آواز له انعکاس را
چې خدمت يې قوت ورکړې قام تېر ته
هغه مټ هغه با زو او هغه لاس را

شفيق چې پر خپل هيواد مسلط نا مطلوب شرايط ګوري چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینو منفي سیاستونو لوری ځنګه د ده وطن د بلا خولې او د بربادی کومي ته نږدې کړي نو لکه هر وطن دوست شاعر دی هم وځوریږي خوله د غه ډول ګواښونو سره د مقابلې له پاره د ولس د ټولو پرګنو د ټینګ وحدت او همراړخیز تحرک غږ پورته کوي چي د دا راوان خطرناک سیلاب مخه ونیسی د هغه سره سیلاب مخه چي په ریښتیا هم تباکوونکی او ورانوونکی.

که دایو چې هم پدې شانی او سیږو
نو په مړو او معدوموبه شمیریږو
راځئ هله چي لاسونه سره ورکړو
ګني دا سیلاب چي راغی تباه کیږو

هغه له وطن سره د مینی او د خپل ضمیر غږ او د وجدان او احساس د څرپکو څه دا ډول ترجماني کوي:

مونږ په ایشیا کي یو مسعود افغانستان غواړو
مونږ حکومت او حاکمیت د پاک قران غواړو
اباد په سوله امنیت با ندې جهان غواړو

د قام خادم چي وي هغه خلکو امام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زمونږ

شفیق د خپلې لارې او مرام له پاره د فعالیت او مبارزې ستونزې لیدلی او پدې لارکې یې کړاوونه او ناخوالې یې حتي ګڼلی خو لدې سره سره چي حوادث یې دارادې لوری نشي بدلولی او ستونزې او خطرونه یې له هدف څخه نشي ګرځولی:

مړه به نشي اراده مې حـاد ثوکې
راسره چې عالي دومره روحيات دی

شاعران جذباتي مخلوق دي شفيق ته هم چې کله درد ورشي او د ظالم لاسونه هماغسې د مظلوم په وهلو تکولو شنه وګوري نو دا فرياد يې له خولې ووځي؛

دا توميږي مې چې اغزي د زړه په سترګو
کوم بې رحمه کوم ظالم اوکوم صياد دی
چې آسمان په ظالمانو نه راالوېږي
معلومېږي بې تاثيره مې فرياد دی.

شفيق د خپل اسلامي او ملي غرور په تکيه پر خپلو ټولو بدخواهانو او دښمنانو يې درونډ او ډاډمن غږ کوي، خپل تېر برم ورته يادوي او په شومو نيتونو پورې يې خاندي او ټوکې کوي:

دبستان کې د ايشيا چې زه استاد وم
تا لوستله هغه وخت کې سيپاره
مخ دې تورشه اوس زما سره دعوه کړې
ته او خدای نو په هدغه قـواره

شفيق متعهد او ژمن شاعر ؤ هغه شعر او ادب د خوشې خيالي او رنګينو تصوراتو لفاظي نه ګڼله او نه د مداحي وسيله - هغه د شعر او ادب له پاره د تعهد او مسلک پر ضرورت قائل ؤ- هغه ادب د ژوند، هدف او مرام له پاره پر اصل ګروهمن ؤ. هغه بې تعهده او بې مسلکه شاعر ورکه غواړي او پر هغه اور لګوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ره ژوندون پوري کره چي نوي آزادي پکي
ورکه شاعري شه چي مسلك ورسره نه وي

هو ځکه مو وويل چي مرحوم شفيق ديوه شاعر او اديب په توګه پېژنو نه د وزير- سفير او صدر اعظم په نوم د شعر له مخې يې پېژنو او دفن په هنداره کي ورته ګورو د هغه شعر او فن په هنداره کي چي د دوی د ژوند ديوې تاکلي دورې ادبي پانګه او تاثرات ګڼلی شي او لکه څنګه چي څرګنده کړي شوه د هغه فن د ژوند له پاره دی د پرګنو د زړونو غږ او د ضمير آواز دی په پوړه تولنې د مسلطو شرايطو منعکس کوونکی او د وخت نماينده - چي د شاعر د هغه ميني او تلوسې از انګه ښه تري څرګندېدای شي چي هغه يې د خپلې ټولنې د نيمګړتيا وو د سمون او پرمختګ او سوکالۍ له پاره لري . هغه خپل فن د مقصديت په زانګو او د اجتماع په غېږ کي رالوی کړی د هغه د شعر هر بيت له ظلم څخه د نفرت او د خائن په مقابل کي د - کينې داور بخري ښندي او د مظلوم او بېوزلي په زخمونو پېتي لګوي - ځکه خو د هغه فن ابدي دی او تلپاتې د پرون هم د نن هم او د سبا هم . بې ځايه به نوي چي د هېواد د نامتو وينا وال قدرمن غمخور صيب دغه شعر را غبرګ کړم ، چي محمد موسیٰ شفيق يې د افغاني کوه طور موسیٰ ګڼلی :

ته شفيق يې ته رفيق يې ته موسیٰ زموږ د طور يې
نوم دې ځکه د زړو سره خوږ د زړونو په جهان شو *

---

*- وګ لويه هنګامه د عبدالله غمخور اثر ۱۵۳ - ۱۵۴ مخونه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی صباح الدين كشككی په "دهغه قانون اساسی" کې ليکي:
ما شفيق له هغه وخته پېژانده کله چې د ۱۹۵۰ کال د لسيزې په وروستيو کې د واړو خپلې زده کړې په بهرکې سرته رسولې وې او هېواد ته راستانه شوی وو. مونږ دخپل هېواد د پرمختګ او سوکالی د پاره ګډې نظرېې درلودې. او دواړو د هغو اصلاحاتو پلی کول چې بيا وروسته يې د ډېرو برخه په اساسي قانون کې هم شامله کړی شوه د هېواد د ترقی له پاره معقوله او سمه لار ګڼله.
کله چې شفيق د ۱۹۷۲ کال د نومبر د مياشتې په لومړيو کې له ما غوښتنه وکړه چې د ده په حکومت کې د اطلاعاتو او کلتور د وزير په توګه برخه واخلم ما د هغه دا غوښتنه په دووشرطونو ومنله - په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنو مخه نيول او د حکومت سره پيوسته د يوه ټيم رامنځته کېدل چې د هغه په څنګ کې ما ته صلاحيت راکړي شي چې د هېواد په مطبوعاتو کې بنيا دي بدلونونه رامنځته کړم.
د سلطنتي کورنۍ د غړو په منځ کې د شفيق پر خلاف احساس د ومره تنګ او تېز شوی وو چې ما له هغه سره په صراحت کې يو شپه په خبرو کې دا موضوع رامنځته کړه هغه وويل چې زه هم له ستونزې ښه خبر يم. د سلطنتي کورنۍ غړي په هېواد کې د رامنځته شوو پېښونه خواشيني شوی وو او سوډېدل چې په هره بڼه به د قدرت واګې د دوی له لاسونو وځي. هغوی ښيله مخه کې د کلکې ارادې خاوند يو صدراعظم لېده چې په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنې د - مخنيوی په کومون يې په اساسي قانون کې د شاملو موادو د پلي کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخه اراده کړې وه.

د سلطنتي کورنۍ ځینې غړي او کېنې لاسي له دغه بدلون څخه په وېره کې شول. هغوی پخپل ځنګ کې د یرې نوی دورې او پرېکنده او پاخه هوډ مشرتابه را منځته کېدل لیدل چې په راتلونکې کې یې د قدرت د لاسته راوړلو دپاره د هغوی پخوانی هیلې له منځه وړلې.

شفیق د سیاسي ګوندونو، د ولایتونو د جرګو او ښاروالیو د قانون په پلې کولو کې چې هغوی ته بنیادي ضرورت محسوسېده د پاد شاه منظورۍ ترلاسه کړه. له دې پرته د هغه حکومت په پام کې لرله چې د مظاهرو په ګډون د عامو غونډو د تنظیم قانون هم پلی کړي.

د مطبوعاتو قانون چې په ۱۹۶۵ کال کې د محمد یوسف د انتقالي حکومت په دوره کې نافذ شوی و هم تر بیاکتنې لاندې ونیول شو. پرازې هغه جریدو د خپرېدو حق درلود چې په یقیني، بشپړه او فعاله توګه یې د اساسي قانون ارزښتونه د هغه د هدف او متن په نظر کې نیولو په پام کې نیول.

د ملکي مامورینو قانون چې د هغه تصویب د ژبې پر مسئله ـ ځنډېدلی و تصویب شو او په هغه پورې اړوند اختلافونه په اریانونکې ډول له منځه یوړل شول.

د دې دپاره چې د غیر حکومتي مطبوعاتو سره یې مرسته کړې وي د هغوژمنو پر بنا چې د حکومت په کرېلاره کې یې بنه نیولې وه اعلان وکړ چې د حکومتي اعلانونو موسسه به د اونیزو جریدو په سلو کې د برش او د ورځپاڼو په سلو کې شل چاپي لګښتونه د دولتي اعلانونو له لارې ورکوي. د ه پرې لیکلې صدراعظم شفیق و توانېده چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزاد ومطبوعاتو سره یو دول بنې اړیکې رامنځته کړي.

د شفیق په دوره کې لا د یر افغانستان د خپلو خپرونو په لړکې پنځه وخته آذان پیل کړ چې د هغې وروسته به د هیواد له نامتو عالمانو نه یو تن د اسلام د سپیڅلی دین دار زښتونو په هکله کې د هیواد د پر مختګ او سوکالۍ د پاره دعا کوله.

د شفیق په حکم د شهر غلغله رستوران چې د حاجي یعقوب جامع جومات ته مخامخ ؤ او د هغه نه د عیاشۍ او فحاشۍ د یوې اډې په توګه کتله او چیتیده او هلته د دولت مخورو تګ راتګ کاوه بند کړ.

همدغه راز د مرستون تیاتر (منډوی صحنه) چې هغه هم د فحاشۍ د یوه مرکز بڼه غوره کړې ؤ وتړل شو.

همدارنګه د شفیق حکومت د بهرنیو هیوادو د ځینو سفارتونو او یو شمیر افغانانو د مخالفتونو سره سره په کابل ښار کې د یوې کلیسا د ورانولو امر صادر کړ. دغه کلیسا د دارالامان د سړک په اوږدو کې د روسیې د سفارت تر څنګ په قاچاقي ډول جوړه شوې وه.

په کورنۍ او بهرنۍ سیاست کې د شفیق نوښتونو په حقیقت کې د ده د حکومت او رژیم د وارو د له منځه تللو زمینه برابره کړه. پدې برخه کې د ده تر ټولو مهم کار د ایران سره د هلمند رود د اوبو د تړون لاسلیکول ؤ. ده دغه تړون په هیواد کې د ننه او په غیر مستقیم ډول د روس لخوا د سختو مخالفتونو سره سره لاسلیک کړ.

شفیق له هغو لومړنیو کسانو نه وو چې د ثور د بد مرغي کودتا نه پس سمدستي ونیول شو. هغه یې د نورو ځوانیو لوړپوړو بندیانو سره د ملي دفاع د وزارت د ودانۍ په ترڅنګ کې لاندې سمڅو کې تقریباً یوه اونۍ بندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتلی وو. د همدې میاشتې په ۲۳ یا ۲۴ مه نېټه یې د شپې د لسو بجو په شاوخوا کې د یو شمېر نور و بندیانو سره دوداني نه وایستل. خلیل الله چې بیا وروسته د کارمل رژیم کې د جنرالۍ رتبې ته ورسېد او د دفاع وزارت د مرستیال څوکۍ یې هم ترلاسه کړه کله چې د خلقیانو په وخت کې د پرچم ډلې د نورو لوړو غړو په څېر د خلقیانو لخوا بندي شوی و، په جېل کې یې د نورو بندیانو په وړاندې اعتراف کړی و چې ده شفیق د کابل په هوائي ډګر کې په توما نجه په سر وویشت.

د اساسي قانون په عملي کولو اوله محبیبنا اکر و او شکېلا ګکرو تخه خلاصون په لاره کې د شفیق لیري لید او ستر همت ترتله پاتې وي شفیق پدې عقیده و چې افغانستان د خپل (۰۰ ۳۱۶۰) مربع کیلومتر مساحت او تقریباً ۱۵ ملیوني نفوس په سلو کې د ۵ ر ۲ کلنۍ زیاتوالي په پام کې نیولو سره کولی شي چې دودې او مدني آزادیو په برخه یو مثالي هېواد وګرځي. هغه عقیده درلوده چې په افغانستان کې به بېلا بېل قومونه او نژادونه د یوه داسې واحد ملت د منځته راوړلو مخه ونشي نیولی چې په ګډه سره د خپل پرمختګ د پاره کار وکړي. هغه د خپل څومیاشتني صدارت په موده کې په ډاګه کړه چې انسان کولی شي د یري ناانډوله شورا سره په بریالي توګه کار وکړي. هغه او د کابینې غړو به یې پرله پسې څو ساعتونه په صبر او ټینګار سره کار کاوه هغه هڅه کوله چې د خلکو په منځ کې د ملي پېژندګلوی احساس منځته راولي*.

ډاکتر حقشناس په خپل کتاب «دسایس و جنایات روس در افغانستان»

---

* - د نهایات تفصیل له پاره وګورئ د «قانون اساسي اساسي ... د صباح الدین کشککي لیکنه له ۸۰ - ۹۵ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې لیکلي:

روسانو د شفیق د حکومت پر نسبت د خپلې ویرې او غوسې له مخې په ژوره توګه داوضاع څارنه کوله او په سخته اندېښنه کې لوېدلي وو او د لارې ګودر د پیدا کولو په لټه کې وُځکه دوی پوهېدل چې له یوه تازه کار، حساس، پوه، هوښیار او ځیرک او بانرژي حریف سره نښې کولې د دوکې، داراو تهدید له لارې مخکې ولاړ شي ځکه خو روسان پدې لټه کې شول چې هرڅنګه وي بیایي شفیق له منځه یوسي دوی لومړی دا هڅه وکړه چې دربار پدې قانع کړي چې شفیق له مخې لیرې کړي خو ونه توانېدل. روسان ورځ تر ورځې د شفیق له اجرایي قدرت څخه په تشویش او ویره کې لوېدل.

شفیق له ایران او پاکستان سره د روسانو تو طیئو او شیطا نتونو له مخې دا رپیکو خبر پر تیا نه متوجه وُ ځکه خو هغه هڅه کوله چې له دغو ګاونډیو اسلامي هېوادو سره د روابطو له منځه دغه سړطاني دانې لیرې کړي.

د هیلمند او بوټرون وروسته شفیق لخبریالانو سره په مرکه د — افغان ملت د جریدې د خبریال د دغې پوښتنې په ځواب کې چې د پښتونستان مسئله به هم پدغه ډول حل کړی شي وویل هو!

موږ نه غواړو افغانستان د پښتونستان قربان کړو.

روسانو د خپلو ټولو امکاناتو په لګولو غوښتل شفیق له منځه یوسي پدې اړه لنده او اسانه لار چې د روس د ګټو تضمین وکړي او د مستقیم تیري او تسلط لار ورته برابره کاندي په لومړي قدم کې

هغه د داؤد خان رامنځ ته کول ؤ څود خپل تیري او تسلط د مقدمې په توګه ترې کار واخلي.

په خارجي او داخلي ډګرونو کې د شفیق نوښتونه او جدي کړنې د دې زیری ورکاوه چې افغانستان به په لږه موده کې په خپل ځان متکي شي او د شکیلاکګرولو مې به وشلېږي لکه چې په ۱۳۵۲ لمریز کال د ثور په ۲۷ اعلان وشو چې ۱۵۲ صنعتي پروژې د ۴ ملیونو افغانیو په لګښت په پښتو درول کیږي چې د هغې د په کارلویدنې او ګټه اخیستنې سره د هېواد ګټې ارتیاوې پوره کېدلې شوې د ۱۳۵۲ د جوزا په ۲۳ نېټه اعلان شو، چې ۱۰ بېلا بېلې فابریکې د ۲۳۰ ملیونو افغانیو په لګښت جوړیږي چې د تولید، د کارګرانو له پاره د کار د پیدا یښې، پانګې اېښودنې او د ارتیاوو پوره کېدنې او داخلي منابعو د په کار لوېدنې له مخې یې ځانګړی اقتصادي ارزښت درلود. د پوهنې په برخه کې هم ځانګړی پاملرنه ترسره کېده او لیدل کېدل چې د یولړ علمي پروګرامونو د عملي کېدو له امله به د فرهنګي استعمار د نفوذ مخه او د ځوانانو د افکارو د مسموم کېدو لاره ونړل شي د لوړو زده کړو د وزارت تأسیس او د لوست د زده کړې د پروژو له نوی سره په علمي او عملي بڼه عیار ول په ډېره جدي بڼه او چټکتیا سره پرمخ بیول کېده.

د دغو پټو لو جدي او اغیزمنو هڅو جریان چې د هېواد د اقتصادي حالت او د وګړو د بدبختي، فقراء لوږې او بېکارۍ د عواملو د له منځه وړلو او د بهرنیو طاقتونو د نفوذ د مخنیوي په لاره کې ترسره کېدل د مسکو د ویرې او غوسې او رنو رهم ژبغرانده کړاو لدغه ویرې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېسې نه دغه پسته اوتوده مرې چې کلونه کلونه يې د هغې د ترلاسه کولو له پاره هلې ځلې کړې له لاسه ورکړې دشفيق دحکومت د نسکورېدو له پاره پر داؤد خان لاس وواهه او خپله مخه يې پرانيستلې پرېښود. اوکرملين له خپلې مخې يو ستر خنډ چې هغه ديوه پوه، هوښيار، مدبراوعامل حريف موجوديت له منځه يووړ»*

مرحوم شفيق دخپل صدارت د پرولږه موده کې وکولی شول چې د اسلام دښمنه عناصرو د فعاليتونو په وړاندې د يوه کلک بند بنسټ کېږدي اود لادينيت او فساد پرضد کړې اصلاحي فعاليتونه بسيج کاندي.

ټول موقوته خپرونو ته لارښوونه وشوه چې د اسلامي مقالو او مضامينو له پاره اختصاصي مخونه ولري د اداري فساد په تېره د رشوت پرضد د شفيق دحکومت هراړخيز فعاليتونه اود سلطنتي کورنۍ د ځينو خودسرو عناصرو مقابله د شفيق د جرئت او شهامت ښکارندوې کېدل کېږي.

د ګهيځ اسلامي جريده د ۱۳۵۱ لمريز کال د دلوې د لومړۍ نېټې په ګڼه کې ليکي:

«ښاغلی شفيق په خپله مطبوعاتي مرکه څرګنده کړې چې موږ د خلکو هيلې د اسلام د مقدس دين د اساساتو د پيروي په اړه درک کړې او هغه دردچې په خلکو کې له مقد ساتو سره د بې پروايي اوسا تېرۍ له اړخه پيدا کېږي ما خپله حس کړې موږ به خپل ټول توان د دغه ړول سرغړونو د مخنيوي په لارکې په کار واچوو»

---

*- د نړيات تفصيل له پاره وګورئ د ساټيس وجنايات روس در افغانستان - ډاکټر حقشناس ۲۲۲ - ۲۳۰ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کهیځ لیکي ،، دبناغلی شفیق دغه څرګندوني زمونږ په نزد ځکه دتبصرې او پاملرنې وړ دي چې پدې وروستی لسیزه کې دحکومت یوه مشرهم نه یواځې پدغه ډول صراحت د دغه وړ سرغړونو په هکله نظر ندی څرګند کړی اودهغو دمخنیوي په لارکې یې دمسوولیت احساس ندی کړی بلکې غالباً هغه څه چې د خلکو په وړاندې له مقدسا تو سره بې پروایي اوساتیري ګڼل کیږي دوی بې پروایي او- دښمني نده ګڼلې اوهغه یې د سیاسي ډلو ترمنځ یو ډول اختلاف- ګڼلی همدارنګه هغوی د دغه ډول سرغړونو دمرتکبینو د اصلي څیرې له بربنډولو څخه ځانونه ګوښه کړي اوداجرئت یې نشوکولی چې د هغوی له څیرو پردې لیرې کړي اوهغوی لکه څنګه چې دي- هغسي ټولني ته وروښيي او د قانون منګولو ته یې وسپاري ،،

کهیځ په پای کې لیکي ،، موږ پداسې حال کې چې دښاغلی صدراعظم شفیق ددغه احساس اودرک هرکلی کوو زیاتوو چې زمونږ په عقیده ، دیوه صدراعظم ترټولو ستره دنده پداسې شرایطو کې چې افغانستان دتاریخ له نازک پړاو څخه تیریږي داده چې اسلامي ارزښتونو ته پاملرنه وکړي او د- اسلام د مقدس دین دښمنګرو اولارښوونو په رڼا کې دما دي پرمختګ په لارکې ګړندی قدمونه واخلي *

شفیق که طالب وُکه محصل- که د دولت مامور وُ اوکه په پوهنتون کې استاد- سفیروُ اوکه وزیر او صدراعظم د هیواد د پرمختګ اوله هیواد څخه د حبیبا ګرو دلاس په لنډون او دنړیوال استکبار د توطیئو او مانورو څخه د هیواد د ژغورنې او په خپلو پښو درېدنې هیله او احساس یې په زړه کې

* - کهیځ اسلامي جریده د ۱۳۵۱ هـ ش د دلوې دلومړۍ نیټې ګڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غورځنګونه وهل هغه د هېواد د پرمختګ سخت لېوال وُ چې د ده د دغه مینې اواحساس څرګند د دوی له لیکنو او شعرونو او شپېو او ورځ کاراو عمراني پلانونو او موقف له مخې ښه ترا لګېدی شي.

خوځنګه چې نړیخور ښکېلاک د دغه دول هستیو په دښمنی او له له منځه ورنه کې په هېڅ دول وحشت او شیطانت ذریغه نکوي او دغه دول کسان تر ټولو لومړي له مخې لیرې کوي . او دخپلو استعماري ناولو هدافو په لارکې یې ستر خنډ بولي ځکه خویې په دښمنی کې په هېڅ دول جرم او دسیسه صرفه نکوي نو خپلې خبرې د شهید شفیق په دغه وینا پای ته رسوم چې هغه د صدارت په وخت کې د — هلمند داوبو د تړون په هکله د توضیحاتو په لړکې کړې وه:

زه د افغانانو په فطري درا یت بشپړ عقیده لرم او نن یو ځل بیا د دغه درایت له مخې حساب او پر هغه تکیه کوم هغه څه چې زمونږ په توان او سنجش کې وو هغه مو د هېواد د مصلحت او ګټو د تأمین په غرض تر سره کړل د دغه مصلحت او منفعت وروستی تشخیص د افغانستان د شورا په واک کې چې د خلکو د ارادې ښکارندوی ده ځای لري. که زمونږ کړنې یې سمې وګڼلې زه او زما ملګري به ښکرغه وي چې هېواد ته د خدمت مصدر ګرځېدلي دي او که زمونږ په کار او سنجش کې تېروتنه وموي بیا هم زمونږ ښکرغي ده چې د دولت اساسي قانون پر ښنبسوده چې د یوه حکومت تېروتنه پرښتنی او وا تلونکی ترکم وتپیلی شي.

لوی او توانا خدای دې چې کړدې چارې او کارونه د هغه په لاس کې دي زمونږ ها نداغیزمن وګرځوي او د هېواد او خلکو ملي او مستقلو ګټو ته دې خې*

---

* - وګ جبهه ملي جریده د ۱۳۵۱ هش د کب د ۲۴ نېټې ګڼه.

* * *

ما توقعات مردم خودرا در قسمت پیروی از اساسات دین مقدس اسلام درک کرده و دردی راکه از نگاه بازي کردن با مقدسات مردم پیدا می شود من هم حس کردم وماسعی خودرا برای جلوگیری از تخطیهای درین قسمت به خرج خواهیم داد. *

وېکځ ګهيځ جريده د شفيق د مصاحبې يوه برخه.

د ۱۳۵۱ لمريز کال د دلوې دلومړې نېټې ګڼه

الحاج ننګيال

د ۱۳٦۷ لمريز کال د وری ۳۰ مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

د سرخبري

دا شعرونه هغه وخت ویل شوي چې ما په دارالعلوم کې درس ویل — مجهولې آینده ي خواته زړه اونا زړه په ویره ویره خاپوړې کولې. دهغې نه وروسته زما په ژوند کې ډېر تحولات پېښ شول. دهغې آینده ډېره برخه «اوس» شوه او که زه د دې اوس نه په دې کم وکیف خبر وای ما به دهغې کال نه په هماغه تنګ، تریاو تیاره دارالعلوم کې دوه اودرې کلونه جوړ کړي وای.

د طالبانو په دنیا کې دې خوږ وږوانده ښبنو زما د ځوانی دما شوم توب په دوره کې دالفاظو جامې اغوستې دي او واقعاً ماته دغسې ښکاره کېږي لکه یو ماشوم چې د تېپې تیارې د نیا نه رڼا ته راووځي. د دارالعلوم تیاره هم د موږ د کېډې د تیارې نه کمه نه وه.

خود دارالعلوم د نیا یوه ښښه هم لرله چې یوه نادره شان خودي ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملګري وه لويدا ش وُچي اومې خښتې يې پخولې. د سرې نه به يې هغسې شکاک جوړولو چې ديکارت به يې په هديره کې په خپله خبره پښېمانه کړ. د دارالعلوم دغې مېږې ته ځکه زه د هغې اوسپنې نظر کوم کومه چې په سندان باندې بې رحمه تکول شوې وي. که په اوسپنه کې پوره متره نه وي پوټې پوټې شي اوچې ړشتيانې اوسپنه وي هغه وغځېږي، بيا نو خو بنه دا ښکاره چې څه شي ترې جوړوي.

زه چې اوس دا شعرونه لولم د دارالعلوم د دنيا د دې ټولو ښکونو ښې پکې شته مګر وېره وېره هغه تاثرات او انفعالات هم رانټول شويدی ځکه چې زما طبيعت په هغه دوره کې د آئينې غوندې ديوا ول ځای نه يې چاڼ او يې غلبله سره را اخيستي دی.

کابل راډيو ته چه دا پاڼې د چاپ د پاره وسپارل شوې زه په مصر کې وم. د هغې ځای نه ما ډېرو آشنايانو ته اسرې وکړې چې د چاپ کار ته يې پام وکړي او ځينو مخصوصاً زما مشر او محترم دوست صديق الله رشتين چې هغه وخت د پښتو ټولنې رئيس وُ خوارې هم وکړه.

خوشاله چې زه له امريکې نه راوګرځېدم هر څه ترې تم شوی وو او په ډېر شوا خون مې يو څو پاڼې په مطبعه کې وموندلې چې د ځکوم بد قسمته ماشين کار د غرمې دوه ی يې شلور ځکاله په خپل تخرک کې تاوده کړې ساتلې وه.

اوس ځينې دوستان مخصوصاً ښاغلی حبيب نوابي بيا بيا راته وائي چې دا پاڼې بې ضرورسره يو ځای شي زه د دوی دا خبره منم خو دا بلې نشم منلی چې زه په دې شعرونو کې دننه په رنا کې کوټې ووهم. دی يو څو نظمونو زما د ژوندانه د يوې معينې دورې تاثرات او خاطرې په خپلې غيږې کې امانتي ساتلې او زه د دغه امانت خيانت ته هيڅکله تيار نه يم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

د ژوندانه دکار او فعالیت د تودو هنګامو په شاوخوا کې د کوشش او مجاهدې د جذباتو د تازه کولو او د سرور او ارادو او احساساتو د پخلا کولو د پاره یو ازینی وسیله شعر او ادب دی.

د وجود او امکان په لامتناهي فضا کې د مینې او محبت، سوز او ګداز، درد او جفا او د حسن او جمال دا اندازد تمثیل دپاره د شعر او شاعرۍ تخلیق شوی او د انساني ژوند په مختلفو ادوارو کې شاعر دې وظیفې د روند مګر خوند ور یار په خوږ ادلچسپی او علاقمندی په خپلو او ږ وا خیستی او د ژوندانه د هرې کرشمې او هر ناز او انداز نه یې په یوه ډېره ښکلې او زړه وړونکې پیرایه کې ترجماني کړې ده. د عقل او فکر په جولانګاه کې د خیال تر ورو پروازونو زما د سینې په نغرې کې د یو ویده خوبولن نه یو څو وار خطا بڅرې راوالوزول او د «پیغام» په نامه یې د پښتو ادبي ګلشن د پیمخو ګلونو بلبلانو ته په مینه وروړاندې کړل.

دا سندرې چې دیو مات زړه د بې سوره رباب داوم غږ و تارونو په تال - چې هغه د یو سرشار او تپېدونکي ذوق په تېره شاباز ترنګېدلې - ویلې شویدې زما غوندې د یو آرزومند او ارمانجن شاعر اسرې، زما اوښکې، د ضمیر آواز او د خیال ګلونه دی.

لکه څنګه چې شعر او شاعرۍ د حسن او جمال او د قدرت د رنګین تکوین

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره غاړه غږی ده نو ځکه شعراوادب وچ په وچه یوازې خشکې فلسفې ته خاصول زما په خیال دادب او شاعری سره یوه لویه گناه ده. په همدې لحاظ په دې مجموعه کې دعصر، حیات اومحیط دالقائی مضامینو یاد ملي اواجتماعي احساساتونه پرته د شعراوادب د حقیقي دوستانو او د حسن اوجمال دهواخواهانو دخوش طبعې دپاره دمینې اومحبت یا په بل عبارت دعشقي اوتغزلي اشعاروچاشنی هم تیاره شویده.

بنا پردې نودجمال منکرین، یاهغه کسان چې د خالص تغزل طرفدار دی او شعراوشاعری دژوند دپاره نه وسیله گوي دا دواړه ددې کتابگوټي دمطالعې نه حظ نه شي اخیستی.

په هرحال، زه دا دخپل نا قلاره زړه نا زولې ارمانونه اود سوي سینې تاوده فریادونه ستاسې په مخکې ږدم او په تمه یم چې داکرمي اودیو عالم سوزاوساز دجهان نه راغلې ناري سورې به زما دلالهانده او وارخطا ځلمیتوب دیورنگین سوغات په نامه ومنئ اوزما دامید اواړادې په کالبوت کې به د حوصلې ساه واچوئ.

په مینه.   م . شفیق

کابل دارالعلوم

حمل - ۱۳۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱)

ماله غبرږ د محبت کې ښکلي ژوند را

ژوندکي د جست او خېز لکه سپند را

بوالهوس يې چې لری په عيش ونوش کې

د عمل سپينو خولو کې هغه خوند را

(۲)

استغناء دیو بېخوده دېـــوانـه را

پاکيزه يوه د مينې کاشانـه را

زخمي زړه مې لا په نوره وينو رنګ کړه

سربازي د يو سر تېري پروانـه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳

سرمنزل د أرمانونو انقلاب را

دښوندون د مشکلاتو سره تاب را

دمستانو غونډي رندي آموخته کړه

سرنوشت مې باب د مينې دکتاب را

٤

افتخار د محبت په ښکلي تاج را

سمندر نه اور د مينې کې خراج را

په ښکلي او په ماني مې لاري توکړي

ته غنا د زره اتوم په احتياج را -

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵

په زړه کور کې مې د مینې مشال بل کړه

لیونی غوندې سرخوده طبیعت را

د ثریا نه چې تر عرشه پکې ځای شي

د هدف په دایره کې هاوسعت را

PROPERTY OF ACKU

٦

درد و غم د محبت کې خوند سرور را

دیره ځای دارمانو په کوه طور را

چې د حق د پاره دار په لیمو شکل کړم

هومره جوش د سربازی لکه منصور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

مالهٔ ژوند د طوفاني غونډې جهاز را
خاص یو تا ته مې ملا تیته د نیـاز را

ستا د نهو آسمانو پردې چې وشـلوم
هومره زور، قوت د مینې د پرواز را

۸

د تاثیر نه ډک یو تود اوګرم آه را
د زړه کور مې د دردونو منزلګاه را

کړه سپور مې غونډې د رنه کره مې پورته
هسې نه چې په خفت عروج د ګاه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹

مادیت د غرب لاهو کړو تباه کېږو

ږمونږ روح ته یو غیبي غونډي امدادرا

معنوي اساس مو ټینګ په چېل قدرت کړه

د منزل په لوري بیا منډې د بـــاد را

۱۰

آئینه چې د جهان د ننداره وشي

دا یو موټی دردمند زړه مې جام جم را

د توحید لمبې مې سړې لړه سینه کې

د بوتانو نه خالي د زړه حــرم را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱

سرولمبوکي سمندر غوندي آرام را

په خپل لاس مو نږ له دخپل فکر زمام را

چې ورږمه دحرکت اوژوند پکښې وي

د سحرد باد په خوله هغه پیغام را

۱۲

زړه د درد د ملغلرو خزینه را

د هدف بام ته د لوړهمت زینه را

ورانه مینه مې په مینه ښایسته کړه

د پاک عشق په سرولمبو سوی سینه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۳)

په ځيګر د درد او مينې سوی داغ را

سينه ټوله د معنی د ګلو باغ را

دې تياره سفر کې لار رانه ورکيږي

ته په لاس د محبت ښکلی چراغ را

(۱٤)

يو مواجه طبيعت لکه درياب را

د ياري غوندې ټوپونه اضطراب را

بې نوا سره باران په ګريوان وکړم

هسې نرم، او به زړه لکه سحاب را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵

ترقع نه خدایه طبع بېګانه را

دزړه کور د پاکې مینې کاشانه را

قناعت او استغناء مې په نصیب کړه

دانه غوارم د شاهانو سامانه را

۱٦

زولنې دا ندېښنو راته پرتې دي

یو طوفان د پاکې مینې د جنون را

چې سره خوا مې پرې باسي په خمود کې

دې نه شپې د درد و غم په مېږتون را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷

دتقلید زولنې ماتې کړه زمونږ نه
دعمل جذبوکې ذوق دابتکار را
فریادونه رسوم بارګاه دعرش ته
آه دزړه ته مې آسمانه لویه لار را

۱۸

دشړوندو په صف مې شمیر کړه که دانوي
دنیمګړې شړوند عوض کې پوره مرګ را
زه به خوله د شکایت نه مهرولاک کړم
ته ګلشن له دشړوندون مې سازوبرګ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹

چې راحت پکې دقوم او جمعیت وي

ماله فخر دا زمېښت په دې کړاو ورا

چې سکه دې دا فلاس زما په نوم کړ

نو په زړه د محبت کانه جراوُ را

۲۰

په سینه کې یو د مینې مست طوفان را

دیقین په رڼا محو تورکمان را

په زړو قصو مې زړه سترې ستومان شو

نوی عصر، نوی ژوند، نوی جهان را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۱)

قربانې چې سرنامه د کوم اثر وي

مدرسه کې درس د دغسې مضمون را

تماشې له يې چې شکلې پردې پرېږدي

زولنې په پښو د مينې د مجنون را

(۲۲)

په لمبه د عشق پتنګ هومره ګداز را

زړه محفل د محبت د سوز و ساز را

که مې شمېرې په تکيه د مفلسانو

په دولت د محبت راله اعزاز را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۳

خمخانه د محبت کې بېباکي را

په یوه جرعه د میو بېواکي را

چې کړي دې د تکلیف کره را په غاړه

نو د نور وله قیودو خلاصي را

۲۴

ناقلاره رنځ د مینې له دوا را

د وصال په مستانه میو شفا را

د شین خال غوندې به پښې په تندي ږدم

افتخار د پا بوسۍ لکه حنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۵)

دیارانو سره مینه په اخلاص را

د ګوهر وپسې هڅه د غواص را

چې د مینې د خوږ زند چراغ نه چورلي

طبیعت لکه پتنګ غوندې رقاص را

(۲۶)

چې مې نې پې نازنیاز هغه دلبر را

نغرې سینه د مینې د شرر را

موجودیت مې حق دیاره تول فدا کره

تیر وغشو د جفا له سینه سپر را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٢٧

دسحرچوپه چوپیاکې غریب ووی:

ماله ربه دخپل مرګ اوژوندون واک را

دادظلم اودستم دنیا دې واخله

ناولتیاد «امتیاز» نه جهان پاک را

٢٨

دزاهد سره په نقلومیوېش را

مفکوره دقام دخیرالله همیش را

سبه مې ورسوه قوم اوجمعیت ته

نه لرم غوندې کبریه زهرونیش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٢٩

دې تورتم له لکه نمر هومره مشال زا

د ېرو مخکې لاړو وپورې وصال را

قافلې نه وروسته کېږو ساعت کم دی

په شیبه کې مونږ له توان د تلو د کال را

٣٠

فرعونان مو په سر ښې ږدي محوه کېږو

د جګړې تاب و توان پخپل الطاف را

د انسان له وینو غوښو نه غذا خوري

ته نجات له هومره جور واعتساف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۱)

دملي او دقومي خدمت په لار کې

داغراضو، شخصیاتو احساس تپ را

دازړ د میخانې ساقي دردمند ته

پیالې د درد نه ډکې نبی او چپ را

(۳۲)

د پتنګ غوندې د شمعې نه طواف را

دې تیاره کې ته یو نوی انکشاف را

«امتیاز» په عدل تندر دی چې لوېږي

ته نهاد مساوات پخپل الطاف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۳

په مکتب دعشق اومینې کې سبق را

زړه په وینو باندې سورلکه شفق را

دابده پورې سوڅړوندون بدل کې

داشنا په غیږ کې عمر یوړمحق را

۳٤

دخزان په ویره ګډوبوتو ووې

روح راپود پسرلی کړه نوی ژواک را

دآزادوملتو د سیر غونډې

مخ په پورته مونږ له هم خانه چالاک را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۵

ماویستلي ده توبه د تشد د نه

په سره سینه ددي وطن اصلاح را

وزګارنه شو دګوندی نه ارتقا ته

خوار یښتون له دي خواریونه فلاح را

۳۶

آبرومند مي که ساتي زما خاونده

غني زړه او مړه سوله د قانع را

دجګړي د ښروند کړمي مي کمه مه کړي

یو مشکل چي ورکومه بل مانع را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷

حذر به له بېځايه احتياط را
اقتدار مې دخواهش په انضباط را
د ښوندون د جنګ جګړو په شا وخوا کې
يو ساعت هم د پيغو اختلاط را

۳۸

ستا دنيا کې بس د مينې عالي اوج را
ښار د زړه مې ډک د خير او درد په فوج را
ابا سيند د زماني يم لاهو کړې
د مستۍ او شور نه ډک د ښوندون د موج را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۹

انزواء او رهبانیت نه مې وساته
دعمل په ښرنګ مې تاو د ښروند ارت را

چې صحنه د اجتماع واره توده کړي
هسې ګرموجذبوله سینه بت را

٤۰

چې لري يې بلبلان دګل په سازکې
پروانه غوندې په سوزکې ها سرور را

چې وزګارشم پیروی دخپل مسلک ته
خوارې ښې له په مثل د مزدور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤١

نور مې هر څه درته پرېښوده خاونده

آزادي او درد او مينه د جمال را

د اشنا په غېږ کې پروت يمه لوبېږم

حقيقت تعبير د دغه خوب او خيال را

٤٢

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را

آزادي او حريت په دې دنيا را

چې د قام په درد مې وخوري هغه خوښ کړم

هسې شاني ښکلي ذوق د تمنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٣

په ټولی دریاکارومې که شمیرې
دغې دیراو ښځاني پورې الحاق را
جنت څه کړم ستا رضا مې نصب العین دی
دوفا توفیق په عهد د میثاق را

٤٤

سینه پاکه له وهمونو، له وسواس را
بنه، محیط کې مې آوازله انعکاس را
چې خدمت یې قوت وکړي قام، ټبر ته
هغه مټ، هغه بازوا و هغه لاس را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٥

سمه لاړ لویه په لوري د مرا د را

داویده پښتون چې ویښ کړې ها فریادرا

چې مې عزم ته دغره ویستل هیڅ نه وي

د کوشش جذبې مې ویښې د فرهـــا د را

٤٦

په لاس مو نېږ له د قومي ترقي جـــړ را

د بشر د خائنانو چراغ مـــــړ را

څوک چې غواړي: آزادي امن دې نه وي

د هغوی زوال نصیب، رنګونه خـــړ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٧

یو سر شاره طبیعت لکه مینوش را
حق د پاره مال و سر دور کړی جوش را

د احساس لمبې مې سرې لره سینه کې
لمبیدلی یم د درد کې عقل و هوش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلي ته

نڅوي چې خپل آهنګ ته کائنات

دفطرت د ښکلي ساز هغه نغمه يې

په فرياد دي چې ماحول راوينښېږي

د ژوند سينه کې ها د شوراو نوزږخمه يې

دلعل بڅري

ستا په مخ سپيني خولې چې وي راماتې

ښکاريدي لکه دلعل د بڅرو

ما پرې شونډې چې راټولې کړې شوه دکه

لکه ستا غونډي مې خوله د ملغلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ته

کاشکې مړوی چې مې هیڅ نه وی لیدلی

دا دستا په مرګ حساب ژوندون افغانه

نه شرمیږې ټول قومونه سره یو شول

ته شکیدلی تنې پروت یې پریشانه

اخطار

که دا یو چې هم په دې شان اوسیږو

نو په مړوا ومعد ومو به شمیږو

راځئ هلئ چې لاسونه سره ورکړو

ګوړی دا سیلاب (؟) چې راغی لاهو کیږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاته

مړاوي سترګې چې راواړوي خماري
جوړوي مې په جهان دزړه کې لاري
په اعجاز دي لمبولی دا کاته دی
چې په شته مې زلزلې کړي را دوڅاري

ماشوم توب

هم هغې نشاط پسې مې سترګې اوړي
چې مې ؤ دزړه سره په ګهــواره کې
تبسم مې روح نواز په شونډو بنکل ؤ
هرسبق مې ؤدمينې سيپاره کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون

حقیقت دی افسانه ده که رومان دی
که کوم ساز دی چې نری نری غږیږي

بازیچه ده چې پرې لوبې ماشومان کړي
یوه دمه ده چې رنګ په رنګ ګډیږي

احساسات

بله لاره را نه ورکه ده زندان کي
ستا په یاد ستړکې داوښکو وینو ډنډ کړم

زړه مې وائي چې دا ټولې پردې وشلوم
په طغیان د احساساتو ځان درلنډ کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنکلا

دړوندون د سترګې توب سره په خوا کې
یو مرکز د قلارۍ او دلاسا شته

دعمل جذبې که غړندې په کار شي
تازه ګي او طراوت لره بنکلا شته

هوطنانو ته

پاکې کړې لارې د خپل قوم خادمانو لره
د وفا لاس ورکړې د صدق خاوندانو لره

د نوي عصر نیرنګونو بل افسون راوړي
سترګې په برید پرانیستې ښنایي افغانانو لره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطنخواه ته

دملګرتوب لاره پیدا کړه ددوستانو سره
په یو مسلك باندې راغونډ شه اشنایانو سره

اشنائی دملګرتوب مفهوم یو نه دی ځکه
ددوی په منځ کې تفاوت شته هوښیارانو سره

دسترګو لوبې

د سپوږمۍ د سپینو وړانګو په ډولې کې
غلې غلې د پردې لاندې موسکېږي

په غلا غلا کاته کوې وار خطا ګورې
داد چا سره په سترګو کې لوبېږي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه آرزو

هغو ترو کې له بدو سترګو لرې
دواړه نا ست وی دیوشرندخوړپه غاړه

هوپه بل کې محویت هومره بېخودکړی
رانه هېرشوی دا مادی کائنات واړه

خدای ته

څومره پاک او سپین کتاب دې رالېږلی
سعادت دې دانسان په کې لیکلی

خوارمان دی دتاویل، تقلید آفاتو
رانه ورک کړو په حاشیو کې غلی غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحق دښمن

علمبرد «امتیاز» دښمن دحق دی
داچې کړځي اورمېږ جګ او شمله شخه
یم لوی شوی خېل خانه دابراهیم کې
لا به خوا په دې نمرود باندې کرم یخه

ښکلي یار ته

کائنات دې په رڼا دمخ رڼا دی
ستا په غېږ کې جوړ دې دنیا ارم دی
تبسم دی زلزله د تن په ښارده
ستا په موسکو موسکو شو به ومې قسم دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه

دحیات په خوب اوده وم بو ګنېدمه
دامید رڼا مي ولیده رڼو یا کښي

قلاري مي په زړه راغله دلاسا شوم
څومره خوندي په آرزو او تمنا کښي

امید

دا بي غاري سینه چي ګوري مینه داده
په طوفان يي دحیات کشتی لاهو ده

دلته لوبي په سر، تاج او ننګ ونام شي
عاشقي په شاهي نه کیږي محموده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوت

چې حریم دې داغیارو نه خالي کړو
کله ما هم د نسیم په څېر له در بله
ستا په شونډو مې د خولو څاڅکي په غېږ کې
او دیوه د محبت وي را ته بله

د حیا خولې

دا شبنم د ګل په پاڼو کې ځلیږي
که په مخ دې د حیا خولې راماتې
چې په بدو بدو سترګو ورته ګوري
رب دې کړي د بوالهوس د مرګه پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحبت ګرمي

دډنیا ګلزار به وچه سره میره وه
که موسکی پکې پیمخی خوبان نه وی

په ښوندون به دجمود سره تیاره وی
که ګرمي د محبت په جهان نه وی

آزادي

یوه ښکلی شان لیلی د سعادت ده
چې پلوېي په مغرب کې نیمګخو دی

یوی دزلفو يي نسیم دلته راوړی
بس علاج زمونږ د وارو تلوسو دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېخودي

د پسرلي په دې رنګينو هنګامو کې
د ټنګو ټنګو ګلونو په وږمو کې

دا د چا غېږې ته ورغلم چې ځان مې
رانه ورک شو د يو مست حسن جلوو کې

تمنا

داسمان انګړ کې شي چې د يوې بلې
ما دې خواته په خندا خندا دربلې

زه د ستا او ته د شپې غېږ کې او ده يې
زما هر خواهش ته وايې : بلې بلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول ته

درنه زار شم سر راپورته کړه یو ځلي
په اشناجامو کي ورک یي ستا پیغام کړو
په اسانه په کي ساو یستل محال دی
هومره تنګ یي ستا هغه پراخ نظام کړو

غلیم ته

دبستان کي دا یشیا چي زه استا د وم
تالوستله هغه وخت کي سیپاره
مخ دي تورشه اوس زما د سرد عوه کړي
ته او خدای نو په همدغه قواره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

التجاء

که داغواړې چې هرڅه نه بې پروا شم

ما دمینې محبت په لار ولوند کړه

که به نه ګورم پرې حق او حقیقت ته

ما په هسې بې نظره ستر ګو روند کړه

انتخاب

په شنو سترو د سپین غره کې چې آبشار دی

دهغې په غاړه وی له ماشوم تو بـه

لیوني روح مې یوازې وې هرڅه نه

بې له مینې، ازادی او بنکلیتو به

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خوب کې

د سرو ګلو دیو تل په منځ کې دواړه
غېږ په غېږ وو خوله په خوله ، غاړه په غاړه

ونسیم دې ثناخوان په ګونګه ژبه
او سپوږمۍ وه په تعظیم غاړه په غاړه

په خیال کې

د سپوږمۍ د پلوشو د سوری لاندې
په مکیز مکیز موسکی شي را سره خاندې

تسلي دې په خاموشو کتو را کړه
دواړه شونډې دې په مینه کړې راوړاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون ته

دهاتي غوږ کې اوده يي بې انصافه
خلک کړي دآسمان په کنارو کې

ته لاواېې الف بې د ترېخ کنيو
دنفاق او جهالت په سيپارو کې

شکوه

دې دنيا کې چې هرڅه زموږ نه دي
واک دبل ژبه دبل او کار دبل دی

مال زموږ ملک زموږ خواري موږ کړو
عيش دبل عشرت دبل اختيار دبل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه

دا سپوږمۍ په سپینو وریځو کې ښکاریږي
چې رنګې رنګې په مخ یې راخوره ده

که سپین مخ دې دیو سپین نقاب لاندې
د سپوږمۍ او د نمر پورې مسخره ده؟!

تود غېږ

د دنیاله کیر و داره وم ستومانه
زه بېخبره وېروم چاله دې جهانه؟

دا تود غېږه د چاوه چا په مینه
دا پاسته لاسونه کړه چا پېرزوانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشوم توب

څه وړې وړې چې دلیونتوب دی
چې شباب کې یو طوفان ورنه جوړیږي

یو صورت دیوې شوره بیخودی دی
سرشاري او بیغمی کې چې موسکیږي

شباب

لیونی غونډې یو خوب دی بې تعبیره
اضطراب دی او که تندر په سکون دی

په مستی پکې غورځنګ کړي په موجونو
آ طوفان د بیخودی او د جنون دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بینایي

راسره وي سترګي دواړه پرده پوشي
چي یي نه لیده که هر څومره به وا شوي
دا چي اوس په پټو سترګو هم لیدل کړي
ستا په مینه کي قسم دی چي بینا شوي

فریاد

دا تومبي مي چي اغزي د زړه په سترګو
کوم بي رحمه کوم ظالم او کوم صیاد دی
چي آسمان په ظالمانو نه رالویږي
معلومیږي بي تاثیره مي فریاد دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ضمیر اواز

مخ د تورو وریځو نه راووزمه برېښنا یمه
خاندمه ، ځلېږمه ، بې خرې سپین سبا یمه
زه د تحیر د زړه تیارې لره رڼا یمه
اوسم په سینه کې د زړه غوږ سره اشنا یمه
راځم په جذبو شي طبیعت نو زه پیدا یمه
عمق د فطرت د زړه نه دې د نیا ته راشمه
پروت یم په سینه کې د امید او د ارمان په شان
زه تورته د صدق یم ، بې ریا یم د وجدان په شان
پاک چې وي د وریځو نه د عرش نشین آسمان په شان
برق یم د یقین غورځنګ او نه یم د ګمان په شان
غږ په ګوا هانو کوم هاتفي آواز غورځنګ
لا ولړم د غیب سره موجود یم دیو راز غورځنګ
پاکه تکه سپینه صیقل شوی آئینه یمه
سیند د صراحت کې لا هو شوی سفینه یمه
بام د مراد و نوته په لنډه لار زینه یمه
تږ و لارو ته د چولې د منځ چینه یمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخلم الهامونه له قدسیانو له ملکه ځنې
چه لم د پښتنه غونډې د شمعې د مسلکه ځنې

نه د زړه پردو کې د احساس غونډې لوبېږمه
تا ته سترګو ره او ره که غونډې ځلېږمه

زړه چې روند او کوڼ شي نو بیا هېڅ نه معلومېږمه
څه تدبیر خونېم چې تېر وزم خطا کېږمه

ځانله چې وجدان شي قیمتي دی مصلحت زما
نه کوري ظاهره قوانین د شریعت زما

وران یم ارتجاع سره، دغه د نه نفرت کوم
پاکه مې القاء ده د بنمني د خیا نت کوم

پاکي یې ساتم د آرزوګانو حفاظت کوم
زه ناري انسان ته د وحدت د امنیت کوم

نه منمه ظلم، رحم! رحم دی آواز زما
لاړ د زړه پر دو کې کړي آهنګ د ښکلی ساز زما

غواړمه انسان نه چې د درد وغم اشنا دې وي
زه غلامي نه منم آزاده دا دنیا دې وي

بدې مې تیاره شي رڼایي د سپین سبا دې وي
محو دې رجعت شي که څه وي نو ارتقا دې وي

مړه کالبود ژوند له نوی ساه د حرکت غواړم
تېره فسانو نېم د نوی ژوند نهضت غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د شرف غواړم د ښېگڼو طرفدار یمه
خوب نه یا عادت نه دی د شپې ورځې بیدار یمه
نه یم په تقلید کې هوا خواه د ابتکار یمه
ایکې د وجدان سره روان په یوه لار یمه

سوزم خوشحالیږمه په قېږمه د سیند په شان
نه رو پته نشته خو احساس مې وي د خوند په شان

باد د حوادثو نه د ژوند بیړۍ پنا بیایم
تا ته د نن درس کې نوی فکر د سبا ښایم
تا د حال په ژبه، تحوله، په ښتیا ستایم
زه د شلم عصر د انسان په نامه دا وایم

تېرشه دا توم نه خو نه جهان د امنیت کره ساز
بېرته کره د زړه غوږونه، واوره د ضمیر آواز.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه معنی ؟

دومره فریب په سپین څادر د قلندر څه معنی
په نوي عصر کې د دې زاړه دفتر څه معنی

که مفکوره د خیر خواهۍ وي په مغزو کې د چا
نو امتیاز د سپین او تور د لراو بر څه معنی

د زړه انګر چې کړي جلوې د پاکې مینې رڼا
دا سې دنیا کې تظاهر د نمر قمر څه معنی

کوم استعداد چې تا پخپله خاورو لاندې کړلو
بیا د هغې پسې د ځان ځني سفر څه معنی

خدای چې بینا سترګې درکړېدي او دید شته پکې
بیا غور ځېدل نو له کړنګه له کمر څه معنی

په لوڅو پو څو د آشنا سره د شپې په غېږ کې
چې زه مور نه یم سپینې سترګې د سحر څه معنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژیړ گل!

«ته چې هسې ښایسته یې ژیړه گله
ځکه تا په ځان شیدا کړله بلبله» (۱)

ستا د بوی نښې په باغ پیره داري کړي
دلته نه راځي خودي له دې کبله

کومه غوټه دې دمینې ورایله کړه
سرگوشې دې چې بلبل سره کوله؟

دادې رنګ دکوم مین د مخ اخیستی
چې دژوندیانه دې دومره ژیړه شوله؟

دلبري کړي دبېدلو په جامه کې
دا دې څه پرده په مخ وغوړوله

اوریده مې چې تاوې په ګونګه ژبه:
سترګې وونیځه لیلی له تغافله

ګوره تېرویستې ظاهر دسرو ګلونو
خساره دې سراسر وکړه کاکله

شاو خوا درنه چاپېره ګلان سره دي
ته یې ژیړ دمسافر وغوندې څله؟

نه پوهېږم چې د دې باغیچې ګل یې
که زما غوندې راغلی له کابله

(۱) خوشال بابا

حدیقة الاندلس-قاهره
داپریل ٤ - ١٣٥٣

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند سبق

څه په سوړ ژوندون او په امان د تحول ځني
کلکه تربګني چې د فلک ورسره نه وي
ځان دې بچ نه کړي په قوت باندې که ژوند غواړي
نه دې ځي مور چې له چې توپک ورسره نه وي
دلته دې زمونږه په خانانو ملکا نوکـــــــي
داسې سرې کوم دی چې کوتک ورسره نه وي
خلاص به بېګناه بندي د فکر کړي زمونږ ملا
څوک به زولني د وهم وشک ورســـــره نه وي
لاره به خطا تیار وکوڅوکې فلسفي نه شي
کله چې ملګری ایمان کلک ورســـــره نه وي
زه به د ساقي پیالې ته هیڅکله نږدې نه شم
ستا د خوږو شونډو جام چې ډک ورسره نه وي
پاتې به بېخونده دیاری منډې رامنډې شي
ستا نه کله کله چې سترګک ورسره نه وي
اورپه ژوندون پورې کوي چې نه وي آزادي پکې
ورکه شاعري کړه چې مسلک ورسره نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګین سحر

د قدرت نه آواز راغی　　اړخ بدل شو دژوندون
بیا د دهر سرنامه شوه　　یو رنګین غوندې مضمون
د فطرت د تندې کربنې　　کړې تفسیر دیوجنون
دګلشن خرام ته شوق کړي　　د زړه طفل ته لمسون
دغوټۍ په غوږ کې ووې　　بیا نغمې د سبا ورون :
ستر کې پرانیزه بهار شو　　یو منوم مرګ دی د سکون
پسرلی په پېرکې را وړو　　ګرد شو نو د ګردون
بیا بلبل او ګل پېښې کړې　　د لیلی او د مجنون
د شاعر طبعې کړو پور ته　　سر د فکر له رنګون
حسن او مینې ته پرې ایښی　　ځای د عقل افلاطون

د قدرت کوتوسکوند لی، په مستۍ کې طبیعت دی
د جذباتو محشر جوړ دی، د رنګونو قیامت دی

دګلشن په زړغونر کې　　ګل په لاس پیاله نیولې
د نکهت له میوو ډک　　د مستۍ په بوی لړلې
وار خطا غوټۍ غوړیږي　　له خوب کې بو ګښېدلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا د ښکلو زلفې څښتې — په ګلونو د کې شولي
نرګس تیتې سترګې ناست وُ — چې بوسې یې ورکولې
داچې پېغلې غوټۍ خاندې — خوښبا دې تښتولې
د شبنم قطرې نسیم ته — لکه طفل نازولې
د غونچې په ګهواره کې — په نازناز یې زنګولې
د جمال د جوپې شوخو — په احساس لوپې کولې
قافلې د رنګ او بوی وې — چې تالا و الا کېدلې

د سینې د سینه په غېږکې، اړخ بدل کړ وار مانونو
د احساس کشتۍ لاهو شوه، د مستۍ په طوفانونو

د امید ما شوم ځلمی شو — تمه یې وشوله د ځانه
مشاطه د جمال راغله — ناوې جوړه شوه د نیانه
پیغامونه د رید ی وو — پیالې وغوړېځي زمانه
بیا د هوش متاع ورکېږي — د عقلونو له دوکانه
معشوقې د سرو ګلونو — سجدې غوړېږي د بورانه
ښاپېرو د حسن جوړ کړو — یو ارم له دې جهانه
د وږمو په د وزي خېږي — د باغونو د فضا نه
غوړېږي زلفو له ګلونه — مستي پېغلې له باغوانه
دافق نه سحر ووې — مبارک دې شه انسانه

د نسیم د ساز پر دوکې، کائنات چې نغمه بار شو
د بلبلو ترانو کې، پیغامونه د بهار شو

مرور چې ووتړاو سه — یخلاکېږي ارمانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شبنم په رڼو اوښکو ‌ ‌ ‌ ‌ ګلو مینځل مخونه
راته ښکاري چې سیالي کړي ‌ ‌ ‌ ‌ اننګو سره ګلونه
خوشالۍ شوي سره بتولې ‌ ‌ ‌ ‌ پراري شولو غمونه
بیا سواره کړه مطربانو ‌ ‌ ‌ ‌ ګلشنونو کې سازونه
پیغلې پیغلې ګلرخانې ‌ ‌ ‌ ‌ ورته اچوي لاسونه
سوز و ساز یې سره کډ کړو ‌ ‌ ‌ ‌ بیسرلي کړې څه کارونه
د ګلشن حرم کې بل دی ‌ ‌ ‌ ‌ د سرو ګلو چراغونه
د ګلزار په لوري دروېي ‌ ‌ ‌ ‌ ګلالۍ ملالې نجونه
بې منته شو ځلموته ‌ ‌ ‌ ‌ د پیمخو دیدنونه

عکس یې اخیستو د ګلو، رنګین شوي مې نظرونه
رنګار رنګې رنګینۍ وې، یو عجیب «رنګین سحر» و

●○●

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځلمو ترانه

لکه نسیم دباغ ګلونو ته پیغام دی زمونږ
هدف دکار او د خدمت وطن او قام دی زمونږ

مونږ ه افغان ته یو قوي ملي وحدت جوړوو
د تفرقې د امتیاز په کور قیامت جوړوو
ورانې ویجاړې دوطن پخپل همت جوړوو
عدل انصاف او مساوات روح د نظام دی زمونږ
لکه نسیم دباغ ګلونو ته پیغام دی زمونږ

مونږ په دین په ملیت باندې خپل سر ورکوو
د جفا غشو له سنګر غوندې ټټر ورکوو
وارہ افغان ته د نهضت نوی خبر ورکوو
عقیده پاکه پاک ایمان په پاک اسلام دی زمونږ
لکه نسیم دباغ ګلونو ته پیغام دی زمونږ

مونږ ه تعمیم د معارف پخپل وطن کې غواړو
نوی آهنګ د نوی ژوند پخپل چمن کې غواړو
د شمن د حق او حریت سر په کفن کې غواړو
خدمت د قام ته چې ولاړ وي پرې سلام دی زمونږ
لکه نسیم دباغ ګلونو ته پیغام دی زمونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن نه بد بد رواجونه رسومات ورکوو
رنځونه ولږي، بې علمي او خرافات ورکوو
دکار د منځ منځ نه بېځايه سکنات ورکوو

بنا پر حسن اعتقاد باندې مرام دی زمونږ
لکه نسيم د باغ گلونو ته پيغام دی زمونږ

ظلم، رشوت، تملق دروغ او خيانت نه منو
غواړو په زړه کې درد او رحم، قساوت نه منو
سره همدرد يو بې دردي په رسميت نه منو

ملا عالم مخلص خادم ته احترام دی زمونږ
لکه نسيم د باغ گلونو ته پيغام دی زمونږ

مونږ په ايشيا کې يو مسعود افغانستان غواړو
مونږ حکومت او حاکميت د پاک قرآن غواړو
اباد په صلح و امنيت باندې جهان غواړو

ټينګ د سنجش فکر و تدبير په لاس زمام کړی مونږ
لکه نسيم د باغ گلونو ته پيغام دی زمونږ

ملي مفاد په شخصياتو مقدم دی مونږ ته
حکم د دين - عالم او مشر محترم دی مونږ ته
دفع د ظلم په بل ظلم هم ستم دی مونږ ته

د قوم خادم چې وي هغه خلمی امام دی زمونږ
لکه نسيم د باغ گلونو ته پيغام دی زمونږ

ـــ

(c) ketabton.com: The Digital Library

PROPERTY ACKU

فرهنگ جهاد

«فرهنګ جهاد» د افغانستان د ژغورنده، آزادي بخښونکي برمیال اسلامي غورځنګ د فکري او عقیدتي اصیلو کرښو په پام کې نیولو سره د کردو مجاهدو لیکوالو، محققینو او شاعرانو د جهادي آثارو خپرولو ته چمتو دی - په تېرو د هغو لیکوالو آثارو ته چې په بهرنیو لیرو هېوادونو کې د مهاجرت ژوند تېروي د هلته د خپراوي چارې ستونزمنې او له مالي ارخه د زیات لګښت غوښتونکې دي.

ځرنګه چې زموږ ستر اسلامي خوځښت له حساس او نازک دور ځخه تېرېږي «فرهنګ جهاد» په نظر کې لري چې د دغو لیکوالو او ادب پوهانو د مرستې او لارښوونې له لارې په نژدې راتلونکې کې یوه موقوته ادبي خپرونه هم نشر کاندي.

فرهنګ جهاد د هر متعهد مجاهد لیکوال د آثارو د خپراوي په اړه د دوی د فرمایش مطابق د هغوی په خدمت کې دی او بیله مالي لګښت ځخه د خپراوي ټول تکالیف په خپله غاړه اخلي، ځکه چې فرهنګ جهاد له مالي تنګسې سره مخ او له هېڅ لوري مرسته نه ده ورسره شوې ځکه خو به د وانه لیکوال یوازې د چاپ لګښت بخښه اداکوي.

فرهنګ جهاد د هېواد د زړو ارځښتناکو آثارو او اسنادو ساتنه او تکثیر هم په نظر کې لري او هر هغه اثر چې زموږ له جهادي پالیسي سره ارخ لګوي او ضرورت یې محسوسیږي تکثیروي.

هیله ده د تکثیر لوبیا خپرېدنګ له پاره د دغه ډول ارځښتناکه آثارو په استنساخ سره قدرمن هېوادوال او فرهنګیالان له فرهنګ جهاد سره مرسته وکړي.

له کردو متعهدو وروڼو، لیکوالو او پوهانو ځخه هیله کوو چې پخپلو معنوي او مالي مرستو او لوړ بینو سره د فرهنګ جهاد د پرمختیا او بیا ورتیا لار آواره او د جهادي ادب د بډاینې او ساتنې په لار کې خپل مسؤولیت او رسالت ترسره کاندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ جهاد د دغو آثارو د خپراوی تکل کړی:

١ـ دخوځښت د مؤسس لوی استاد پوهاند غلام محمد نيازي د خپرو شويو مقالو مجموعه
٢ـ وينه په قلم کې ـ د مجاهدو ليکوالو او ويناوالو تذکره.
٣ـ جهادي فتواګانې
٤ـ اسناد تاريخی افغانستان
٥ـ پيغام ـ د محمد موسی شفيق د شعرونو د مناجاتونو برخه
٦ـ مجموعه مقالات مرحوم محمد کاظم شارقی
٧ـ افغان باقی کهسار باقی ـ د جهاد په اړه د پاکستان دارد و ژبو انصارو ويناوالو د شعرونو مجموعه
٨ـ د عبدالهادي هدايت د مقالو مجموعه
٩ـ معرفی جرايد و مجلات جهاد افغانستان
١٠ـ د کهيځ د اسلامي جريدې د دوو کلونو کلکسيونونه
١١ـ به ياد سخنور صخره آفرين سترګ استاد خليلی
١٢ـ تعصب او د هغه اغيزه
١٣ـ داستانونه او ولسونه ـ د جهاد په اړه د بهرنيو ليکوالو يادداشتونه
١٤ـ مجموعه مقالات الحاج مولوی عبدالرب احدی وردګ
١٥ـ منزلونه او منزلونه ـ د اشعارو مجموعه
١٦ـ د وينو نخښې ـ د جهادی خاطرو مجموعه
١٧ـ کارتون ها سخن ميګويند د مقاومت په اړه د خپرو شويو کارتونونو البوم
١٨ـ تاريخچهٔ نهضت اسلامي افغانستان ـ
دو شعر شيدا

داده يو څو درانه هيوادوال به له فرهنګ جهاد څخه خپلې مرستې نه سپموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

B
1.231
SHA
2721

دژوندون میره او بنده ده ستری کیږي
گوت د شونډو د شربت درسره واخله
دوصال دیوه به مړه وي مونږ به نه یو
دایه یاد د محبت درسره واخله

شفیق

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library